

# Cultuurprofielplan

## Eerste Christelijk Lyceum



# Cultuurprofielplan

Eerste Christelijk Lyceum

ILLUSTRATIE VOORPAGINA: HET GLAS-IN-LOODRAAM IN DE BÈTAVLEUGEL IS ONTWORPEN DOOR DE HAARLEMSE KUNSTENAAR JOOST SWARTE. REALISATIE WAS MOGELIJK DOOR DONATIES VAN OUDERS.

HAARLEM, MEI 2016

SCHOLENGEMEENSCHAP VOOR HAVO EN VWO  
ZUIDER EMMAKADE 43 2012KN HAARLEM  
[www.ecl.nl](http://www.ecl.nl)

# Inhoud

<b>Voorwoord</b> .....	<b>5</b>
<b>Inleiding</b> .....	<b>1</b>
<i>De organisatie</i> .....	1
<i>Typering van de school</i> .....	2
<i>Typering van de ECL-leerling</i> .....	2
<b>1. Missie en visie</b> .....	<b>3</b>
1.1 <i>Algemeen</i> .....	3
Innovatie en projecten, samenhang en samenwerking .....	3
Randvoorwaarden voor het cultuurprofiel .....	3
1.2 <i>Visie op cultuuronderwijs</i> .....	5
1.3 <i>Recht doen aan verschillen</i> .....	6
<b>2. Programmering</b> .....	<b>8</b>
2.1 <i>Reguliere curriculum</i> .....	8
2.1.1 De kunstvakken .....	8
2.1.2 Niet-kunstvakken.....	9
2.1.3 CKV .....	9
2.1.4 GLC (voorheen KCV) .....	10
2.1.5 GLO .....	10
2.2 <i>Projecten in de TOP-weeken</i> .....	11
2.2.1 De brugklas .....	11
2.2.2 Klas 2 .....	12
2.3 <i>Modules</i> .....	13
2.4 <i>Presentaties op allerlei gebied</i> .....	14
2.4.1 Open podium.....	14
2.4.3 Muziekpresentaties .....	14
2.4.4 Lunchconcerten .....	14
2.4.5 Eindexamenexpositie Kunst Beeldend .....	14
2.4.6 Theatervoorstellingen .....	15
2.4.7 Presentaties van TOP-week activiteiten.....	15
<b>3. Theater</b> .....	<b>16</b>
3.1 <i>Brugklas</i> .....	16
3.2 <i>Klas 2 en 3</i> .....	17
3.3 <i>Bovenbouw</i> .....	17
<b>4. Dans</b> .....	<b>19</b>
<b>5. Samenwerkingspartners</b> .....	<b>20</b>
<b>6. Communicatie/Public relations</b> .....	<b>21</b>
6.1 <i>Interne communicatie</i> .....	21
6.2 <i>Exposities</i> .....	21

6.3 Externe communicatie .....	21
<b>7. Voorwaarden .....</b>	<b>23</b>
7.1 Professionalisering personeel .....	23
7.2 Functionarissen voor cultuur.....	23
7.3 Lokaliteiten en leermiddelen.....	24
<b>8. Financiën .....</b>	<b>25</b>
8.1 Besteding aan kunst en cultuur.....	25
8.2 De cultuurkaart.....	25
8.3 Formatie uren voor Kunst en Cultuur.....	26
8.4 Draagvlak.....	26
<b>9. Evaluatie en ontwikkeling .....</b>	<b>27</b>
9.1 Ouders en leerlingen .....	27
9.2 Het E-portfolio.....	27
9.3 Kwaliteitszorg op het ECL.....	28
<b>10. Samenvatting beleidsvoornemens.....</b>	<b>29</b>

## Bijlagen

1. Werkgroep onderwijslogistiek
2. Artikel over testimonium
3. Vakwerkplan muziek
4. Vakwerkplan Beeldende vakken
5. Kunst en cultuur in andere vakken
6. Lesopzet Scheikunde
7. Lesopzet biologie
8. Documentaire L'Chaim
9. Young IMPact
10. CKV recensie over Masterclasstheater 'Het Parfum'
11. CKV recensie over Totaal Theater 'The future is now'
12. Pitch voor Lerarenontwikkelfonds 'Literatuur'
13. Opdracht drama
14. Cultuurladder
15. Literatuurladder
16. Facebook Item
17. Artikel in 'Spaarnestroom'
18. Juryrapport leesHIT
19. Krantenartikelen
20. Functieomschrijving cultuurcoördinator
21. Overzicht bestedingen Cultuurkaart

## **Voorwoord**

In het jaar waarin ik begon als rector werd het ECL officieel Cultuurprofielschool. Dat predicaat brengt kansen, verwachtingen en verplichtingen met zich mee. De belangrijkste kans is leren van elkaar. Met onze toetreding tot de club zijn we deel gaan uitmaken van een inspirerend, lerend netwerk. De verwachtingen voel ik en voed ik als ik mijn toespraakje houd tijdens de wervingsmomenten. Ik voel die verwachtingen ook tijdens sollicitatiegesprekken, als we een kandidaat aan tafel hebben die kiest voor werken op het ECL vanwege ons profiel. En de verwachtingen? Volgens mij maken we die waar. Met prachtige theaterproducties, Open Podiumavonden, beeldend werk, dansmodules... Maar ook in de "gewone" lessen nemen verwondering en creativiteit een steeds grotere plaats in.

Wij willen leerlingen hun talenten laten ontdekken en ze uitdagen die in te zetten voor een in alle opzichten mooiere wereld. Dat is de reden waarom ECL-medewerkers zich verbonden voelen met een profiel dat ons past als een handschoen. Creatief en toekomstbestendig onderwijs, dat is waar we elke dag naar streven. Ik hoop dat ons cultuurplan daar blijk van geeft.

Auke van der Wal  
rector



# Inleiding

## De organisatie

De school is gelegen in het zuidelijk deel van de gemeente Haarlem, nabij Heemstede en gevestigd in een beschermd monument, in 1925 ontworpen door Andries De Maaker in de stijl van de Amsterdamse School.

Op 1 oktober 2015 telde het ECL 1224 leerlingen, waarvan 702 vrouw en 522 man. Totaal aantal personeelsleden per 1 oktober 2015: 98 docenten + 5 afdelingsleiders + 1 schoolleider + 5 duale studenten + 35 OOP. Verder zijn er 24 studenten en stagiaires<sup>1</sup>.

Het ECL heeft twee locaties: ECL-kade en de Brugklaslocatie ECL-Vaart. De leerlingen van ECL-Vaart volgen de projecten, de LO-lessen en de lesmodules op ECL-Kade maar voor de kunstvakken zijn er complete lokalen aanwezig. In de laatste paar maanden van het schooljaar worden er geleidelijk aan meer lessen op ECL-Kade gegeven zodat de overgang naar het tweede schooljaar soepel verloopt.

Wij hebben een eenhoofdige schoolleiding (rector). Daarnaast een MT bestaand uit de rector en de afdelingsleiders die elk de leiding hebben over een afdeling. De docenten zijn in beginsel aan een afdeling gekoppeld maar geven ook aan klassen en clusters buiten de afdeling les.

De vijf afdelingen zijn: 1-2 havo, 1-2 vwo, 3-4 vwo, 3-4-5 havo en 5-6 vwo.

De afdelingen zijn als onderwijskundige eenheden verantwoordelijk voor:

1. het onderwijs
2. de vaardigheden
3. de leerlingbegeleiding
4. de projecten
5. de samenhang in het cultuuronderwijs

Het onderwijsaanbod bestaat uit havo, atheneum en gymnasium. Met ingang van het schooljaar 2016-2017 is er een brugklas havo/vwo, de atheneum-en gymnasiumleerlingen zitten in een homogene brugklas.

Alle leerlingen volgen verschillende vormen lessen:

- de reguliere lessen
- modules en masterclasses. Het gaat hierbij om zelfgekozen lessenseries van 16 lesuren over specifieke onderwerpen
- projecten in TOP-weken<sup>2</sup> met vakoverstijgend onderwijs en excursies.

---

<sup>1</sup> Het ECL is een AOS, een geaccrediteerde academische opleidingsschool. Opleiden in de school (OIS) is een samenwerkingsproject met lerarenopleidingen. Daarin zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor het opleiden van leraren in het eerste- en tweedegraadsgebied.

<sup>2</sup> TOP staat voor Toetsen, Onderzoeken en Projecten

### *Typering van de school*



De school geeft van oudsher veel ruimte aan eigen initiatief, nieuwe plannen en verbeeldingskracht van leerlingen en personeel en beseft dat communicatie, een goed onderbouwde visie, behoud van kwaliteit en resultaten, samenhang in de leerinhouden en een theoretisch kader hierbij nodig zijn.

De opdracht is een goed evenwicht te bereiken tussen enerzijds ruimte voor creativiteit en verbeelding en anderzijds een solide organisatie van het leerproces.

### *Typering van de ECL-leerling*

De ECL-leerling is zelfbewust, eigenwijs, tamelijk rustig, behoorlijk zelfstandig, mondig, veeleisend, getalenteerd, erg kritisch en heeft interesse in cultuur.

# 1. Missie en visie

## 1.1 Algemeen

Het ECL biedt een creatieve en veilige context voor verwerving van kennis en vaardigheden door leerlingen en medewerkers. Het besef dat onderlinge verschillen net zo belangrijk zijn als de overeenkomsten, is bepalend voor het klimaat van tolerantie en respect. In ons onderwijs doen we recht aan verschillen. Leerlingen met verschillende talenten verdienen verschillende leerroutes.

De Cultuurprofielschool ECL verbindt leren aan cultureel bewustzijn: weten waar je vandaan komt en verbeelden waar je naar toe kunt. Waarneming, verwondering en verbeeldingskracht zijn startpunt voor de kennis van de toekomst.

Het ECL:

verbindt door aandacht, respect en ruimte voor verschillen  
bereidt leerlingen voor op een kansrijke en verantwoordelijke rol in de complexe, pragmatische samenleving van de nabije toekomst  
stimuleert leerlingen hun talenten optimaal te ontwikkelen in een leeromgeving die vrijheid biedt en betrokkenheid verlangt<sup>3</sup>

Elke leerling van het ECL krijgt de aandacht en zorg die nodig is om het beste uit die leerling te halen. De schoolleiding en personeel van het ECL draagt er zorg voor dat veranderingen tot stand komen door aan te sluiten bij beweging en door draagvlak te creëren.

Bij alle ontwikkelingen is het borgen van de goede dingen van groot belang en geldt het motto "*grote ideeën, kleine stappen*".

Op personeelsgebied streeft het ECL naar een professionele cultuur. Een essentiële voorwaarde hiervoor is de bereidheid om feedback te geven en te ontvangen. Elk personeelslid is in staat tot zelfreflectie en neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen ontwikkeling, gerelateerd aan de ontwikkeling van de school. In het aannamebeleid is affiniteit met kunst en cultuur een aandachtspunt van centrale betekenis.

Het ECL heeft een open relatie met ouders en leerlingen. De mening van de leerlingen en ouders doet ertoe. Zij worden bij tal van activiteiten betrokken, o.a bij de werving en leerlingbegeleiding.

In het schooljaar 2015-2016 is een werkgroep gestart die de hervorming van de onderwijslogistiek als opdracht kreeg. De werkgroep onderzoekt hoe de organisatie van ons onderwijs zo ingericht kan worden dat we meer recht kunnen doen aan verschillen binnen een duidelijke structuur. Door leerlingen de ruimte te bieden een deel van hun leerroute te personaliseren, willen we hen ertoe aanzetten hun zelfsturend vermogen vergroten.

*Innovatie en projecten, samenhang en samenwerking*

Het ECL kiest voor onderwijs dat is gericht op activerende didactiek die de creativiteit van de leerling ontwikkelt. Het onderwijs is gericht op samenhang en samenwerking tussen alle vakken. Dit bevorderen we door veelvuldig met projecten te werken.

*Randvoorwaarden voor het cultuurprofiel*

Het ECL stelt zich als doel de kwaliteitscriteria voortdurend te (her)formuleren en te bewaken. De randvoorwaarden voor het cultuurprofiel die inmiddels in min of meerdere mate zijn verwezenlijkt zijn:

- het creëren van draagvlak bij personeel

---

<sup>3</sup> Schooljaarplan ECL 2015-2016



- betrokkenheid ouders en leerlingen
- draagvlak onder het management
- het aanstellen van cultuurcoördinatoren
- het aanpassen van de organisatiestructuur
- voldoen aan de criteria van de onderwijstijd
- roosterfaciliteiten
- deskundigheidsbevordering
- adequate inzet van financiële middelen
- adequate inzet van beschikbare (multifunctionele) ruimten

## 1.2 Visie op cultuuronderwijs

Het ECL richt zich op de creatieve *verbeelding* van ideeën, ervaringen en emoties in diverse vormen, in de kunst- zowel als in de cultuurvakken, met inzet van de disciplines muziek, theater, dans, literatuur, beeldende kunsten, nieuwe media en cultureel erfgoed.

Uit ons vorige plan: “*Het ECL hecht daarom groot belang aan het ontwikkelen van het cultureel zelfbewustzijn van de leerlingen, gebaseerd op het theoretisch kader van ‘Cultuur in de Spiegel’.*”



In de loop van de tijd zijn we afgestapt van deze theorie van Barend van Heusden. Deze bleek veelomvattender en moeilijker toepasbaar dan we eerst hadden verwacht. Geïnspireerd door de 21st century skills zijn we ons gaan richten op het gegeven *creativiteit*. Er is een werkgroep bezig geweest met het onderzoeken hoe dit abstracte begrip meer inhoud kon krijgen voor onze lespraktijk. Deze werkgroep heeft een nieuwe didactisch concept ontwikkeld: de creativiteit bevorderende didactiek.

Een kind experimenteert in zijn spel met allerlei voorwerpen en materialen, onderzoekt deze, fantaseert erover en bouwt er een wereld mee op. Al doende leert het zelf oplossingen te vinden voor problemen en out of the box te denken. Het leert om te gaan met ambiguïteit en ontwikkelt zelfvertrouwen en een brede belangstelling. Voorwaarde voor creatief denken is een open houding. Verbeelding, verwondering, het blijven stellen van vragen en een grote kennisbasis zijn hierbij belangrijke kwaliteiten.

Deze didactiek bereidt de leerlingen voor op de toekomst, door hen te leren om te gaan met veranderingen en kritisch te zijn. Individuele vaardigheden die worden nagestreefd zijn: divergent en convergent leren denken, een nieuwsgierige en beoordelende houding, het vermogen een zaak vanuit verschillende perspectieven te kunnen bekijken, en (nieuwe) verbanden te kunnen leggen.

Om deze kwaliteiten bij hun leerlingen te kunnen ontwikkelen, moeten docenten er niet alleen zelf over beschikken, maar er ook expliciet een beroep op doen in hun lessen.

Deze werkgroep heeft in 2014 een studiedag georganiseerd. Tijdens deze studiedag is de secties gevraagd om na te denken over de vraag hoe de creativiteit bevorderende didactiek gestalte kan krijgen in de lessen.

### **Beleidsvoornemen Cultuuronderwijs:**

Een inspectiebezoek van 2015 wees uit dat de kwaliteit van veel lessen onvoldoende was. Gastheerschap, het efficiënt benutten van tijd, het expliciet formuleren van lesdoelen en de lesafsluiting behoeften op korte termijn aandacht. Omdat deze basiskwaliteit van de lessen eerst op orde moest worden gebracht, heeft de schoolleiding hier prioriteit aan gegeven. Nu dat doel is bereikt, is er weer ruimte om invulling te geven aan een andere belangrijke ambitie: recht doen aan verschillen, mede op basis van de creativiteit bevorderende didactiek. Deze ambitie krijgt aandacht in het werkoverleg van secties en tijdens studiedagen.

## **1.3 Recht doen aan verschillen**

In de vaklessen wordt gelegenheid gecreëerd om individuele (vak)begeleiding te geven. In deze lessen wordt zoveel mogelijk ingespeeld op tempo, niveau en interesse van de leerlingen. Pedagogische en didactische differentiatie stimuleert de motivatie van de leerlingen.

Naast de reguliere lessen waarin mogelijk wordt gedifferentieerd, biedt het ECL ook de mogelijkheid voor extra uitdaging. Er zijn speciale programma's voor zeer getalenteerde leerlingen. Daarnaast kunnen zij deelnemen aan (kunst-) masterclasses om hun talent te ontwikkelen.

### **1.3.1 De leerlijn excellente leerlingen**

Voor kinderen die in intellectueel opzicht meer aankunnen dan het reguliere programma, heeft het ECL een aantal zogeheten verbredingstrajecten:

In klas 1 en 2 wordt gewerkt met het Vooruitwerklabboek, dat ontwikkeld is door het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek (CBO) van de Radboud Universiteit. Leerlingen werken in een groep aan verschillende opdrachten waarbij de analytische, praktische en creatieve intelligentie worden aangesproken.

Het gaat uiteindelijk niet zozeer om het resultaat als wel om het nadenken over het hoe. Welke manier(en) van denken pasten de leerlingen bij een opdracht toe, hoe verliep de samenwerking: wat ging goed en wat kan beter? Bij het maken van de opdracht is overigens verbeelding het startpunt: op welke manieren kan de opdracht uitgevoerd, gerealiseerd worden?

Daarnaast is ook een groep verbreders (een groep leerlingen die extra uitdaging aankan) bezig met het maken van strandbeesten, geïnspireerd op het werk van Theo Jansen. Ook bij deze activiteit komen analytisch, praktisch en creatief denken samen.

Het begeleiden van onderpresterende, begaafde leerlingen behoort ook tot de taken van de werkgroep Talent. "Discover!" wordt deze aanpak genoemd. Deze leerlingen krijgen een programma aangeboden dat tot doel heeft om –door een gestructureerde aanpak- in een kort tijdsbestek bij hun basis motivatie (terug) te komen. Leerlingen stappen na afloop van het programma vaak over naar de Maker+klas.

### **1.3.2 Maker+klas**

Sinds 2015 neemt ECL deel aan een Internationaal project 'The Maker Class'. In de Maker+klas kunnen leerlingen maken, ontwerpen, uitvinden en onderzoeken wat ze maar willen. De Maker+klas staat open voor alle leerlingen die een extra uitdaging zoeken, of ze nu heel technisch zijn of juist helemaal niet. Ze bedenken hun eigen project en kunnen ermee aan de slag.

De docent van de Maker+klas klas zegt over dit project: "Op de zolder van ECL-Vaart hebben we allerlei spullen waarmee de deelnemers hun fantasie werkelijkheid laten worden. Ze kunnen elektronica gebruiken voor een kunstproject, voor 'intelligente' kleding, een onderzoeksproject en allerlei ontwerp- en bouwprojecten.

Wie niet zo technisch is, kan altijd wel een 'technerd' vinden om mee samen te werken, bijvoorbeeld bij het programmeren van robots. Maar de elektronica waarmee we werken is zo gebruiksvriendelijk dat bijna iedereen er wel mee aan de slag kan. Wie een raceauto wil bouwen om met een team tegen andere scholen te racen, kan werken aan onze radiografisch bestuurde auto.

Wie niets met auto's of elektronica heeft kan iets anders maken. Een stoel, een jurk, een sieraad, een vliegtuig, enz. Maker+klas biedt legio mogelijkheden om aan te sluiten bij de andere projecten in het kader van het cultuurprofiel van het ECL."

Zie voor meer informatie: <https://makerplusklas.nl/>

### *1.3.3 Certificaten*

Er zijn leerlingen die veel culturele activiteiten hebben gedaan tijdens hun loopbaan op het ECL. Daarvoor willen we ze belonen. We doen dat in de vorm van een Plus-document, dat beschrijft wat een leerling extra heeft gedaan. Dit testimonium kan worden gebruikt bij toelating tot vervolgopleidingen. Zie bijlage 2 voor een artikel over het testimonium.

De leerlingen die het vak CKV met het predicaat 'Zeer goed' hebben afgesloten ontvangen hier een extra certificaat voor.

## 2. Programmering

Op het ECL komt cultuureducatie op allerlei momenten terug in het curriculum:

- In het reguliere curriculum
- In projecten in de TOP-weken voor de onder- en bovenbouw
- In modules voor alle leerlingen
- Tijdens presentaties op allerlei gebied

### 2.1. Reguliere curriculum

In de onderbouw volgen alle leerlingen verplicht twee kunstvakken: muziek en beeldende vorming. In de brugklas krijgen de leerlingen ook dramalessen. Daarnaast moeten ze zich voor een module van minstens 16 lessen inschrijven.

In de bovenbouw zijn voor alle leerlingen verplichte vakken: CKV (met uitzondering van gymnasiumleerlingen) en GLO (Geïntegreerd Literatuuronderwijs). De leerlingen hebben allemaal de mogelijkheid in hun profiel een kunstvak te kiezen. Dat kan ingezet worden in het verplichte gedeelte, maar ook in het vrije deel.

#### 2.1.1. De kunstvakken



Op het ECL worden in de onderbouw de kunstvakken tekenen/beeldende vorming en muziek aangeboden. In de brugklas volgen de leerlingen ook een half jaar drama. In de bovenbouw kunnen de leerlingen kiezen voor de vakken kunst muziek en kunst beeldend. Deze vakken mogen gekozen worden in elk profiel. De leerlingen met een kunstvak volgen ook allemaal het vak kunst algemeen.

Het ECL profileert zich als een school met veel aandacht voor theater. Hier kunnen de leerlingen in de onderbouw allemaal voor kiezen. Leerlingen die zich hier in de bovenbouw verder in willen verdiepen en door willen stromen naar bijvoorbeeld de theateracademie, sluiten zich veelal aan bij het masterclasstheater. Dit is een goed alternatief voor kunst drama als eindexamenvak.

*Muziek:*

1havo/1ath/1 gym 2havo/2ath/2 gym	3havo/3ath/3 gym
1 uur per week	0,5 uur p. w.

In het tweede deel van 3 havo volgen de leerlingen die talent en interesse hebben een korte oriëntatie van vier lessen. In die lessen komt aan de orde wat leerlingen moeten kunnen om met succes het examenvak te kunnen volgen.

In de 3e klas vwo duurt de oriëntatie één lesuur. In de bovenbouw wordt kunst muziek als examenvak gegeven op zowel het vwo als het havo. (zie bijlage 3)

#### *Beeldende vorming:*

	1havo/1ath/2havo/2ath	1gym	2gym	3havo/3ath	3gym
Tekenen	1 per week	0,5 p.w.	1 p.w.	1 p.w.	0,5 p.w.
Handvaardigheid	1 p. w	1 p.w.	0,5 p.w.	0,5 p.w.	0,5 p.w.

In de bovenbouw zijn de vakken tekenen en handvaardigheid samengevoegd tot het vak kunst beeldend, dat zowel op het havo als het vwo wordt gegeven.

In de hele school zijn (o.a. in de vitrines in de gangen en de kantine) voortdurend wisselende presentaties van beeldend werk te zien. (zie bijlage 4)

#### *Kunst algemeen:*

De examenvakken kunst beeldend en kunst muziek hebben beide een algemeen onderdeel: kunst algemeen. Dit vak volgen alle leerlingen een uur in de week.

#### **Beleidsvoornemens kunst algemeen:**

De docenten van kunst algemeen hebben soms het gevoel dat dit vak niet zo belangrijk is voor het MT. Vervelende roosterplaatsen en samenvoegen van leerlingen muziek en beeldend dragen daaraan bij. Samen moeten we betere afspraken maken en dit vak een sterkere positie geven in de school.

#### *2.1.2 Niet-kunstvakken*

Als cultuurprofielschool vinden we het uiteraard belangrijk dat de niet-kunstvakken ook een beroep doen op creativiteit. Een korte samenvatting hiervan is te lezen in bijlage 5. De docent scheikunde laat de leerlingen een model maken van een molecuul met behulp van klei en ijzerdraad. (Zie bijlage 6).

De cultuurcoördinatoren moedigen docenten aan om projecten aan te gaan. Een voorbeeld is een project met het vak geschiedenis. De leerlingen keken naar de film 'L'Chaim' waarvan de regisseur naar het ECL kwam om zijn film toe te lichten (zie bijlage 8). Een ander project is 'Young Impact'. Dit is geïnitieerd door een moeder van een leerling. (Zie bijlage 9)

#### *2.1.3 CKV*

CKV heeft als doel leerlingen kennis te laten maken met kunst en cultuur, en is bedoeld om leerlingen bewust te laten waarnemen en zelf te onderzoeken wat ze wel en niet aanspreekt.

In klas 4 ligt de focus op de zelfwerkzaamheid van leerlingen. De verwerkingsopdrachten zijn er vooral op gericht om de leerling zelf onderzoek te laten verrichten naar verschillende kunstdisciplines en kunst- en cultuurinstellingen. Ze geven les aan elkaar, interviewen een kunstenaar en ontwikkelen een spel voor de brugklasleerlingen. Twee keer per jaar organiseren we een culturele activiteit waarover de leerlingen hun verslagen kunnen schrijven. Een andere opdracht is verplicht een schoolvoorstelling bezoeken en er een recensie over schrijven. (Zie bijlage 10 en 11) In klas 5 gaan de leerlingen zelf aan de slag om een kunstwerk te maken. De producten worden aan elkaar gepresenteerd. Het vak wordt afgesloten met een groepsgesprek onder leiding van de CKV-docent.

### Beleidsvoornemens CKV:

We hebben gemerkt dat leerlingen structuur nodig hebben. Om dat te bereiken zoeken we naar afwisseling tussen praktijk en theorie. Daarnaast willen we graag meer ruimte in het rooster en meer excursiemogelijkheden. Streven is dat de herziening van de onderwijslogistiek hierin voorziet.

De integratie van CKV-junior naar CKV-senior is nog steeds lastig. We proberen in alle TOP- weken in de onderbouw kunst en cultuur aan bod te laten komen. Het reflecteren hierop in bijvoorbeeld het E-portfolio is nog steeds niet structureel.

Het vak CKV krijgt in het schooljaar 2017-2018 een nieuwe invulling. We zoeken naar een betere balans tussen les, zelfstandigheid en ervaren.

#### 2.1.4 GLC (voorheen KCV)



De bovenbouwleerlingen van het gymnasium hebben vrijstelling van CKV. Zij volgen een cultuurvak speciaal gericht op de klassieke talen. In klas 4 worden vaste modules gegeven: historisch overzicht, architectuur, beeldhouwkunst en een module Rome die aansluit bij de excursie in klas 5. Een deel van de cultuur wordt thematisch gekoppeld aan de literatuur in klas 5. Als er een Griekse tragedie wordt gelezen, dan wordt dit gekoppeld aan lessen

over theater in de oudheid en waar mogelijk wordt er een voorstelling bezocht.

#### 2.1.5 GLO



In de bovenbouw van het ECL krijgen alle leerlingen het vak GLO: geïntegreerd literatuuronderwijs. GLO biedt de docenten Nederlands en moderne vreemde talen de gelegenheid vakoverstijgend samen te werken en het literatuurprogramma als een samenhangend geheel aan te bieden. Er is een gemeenschappelijke methode (*Literatuur zonder grenzen*), een gemeenschappelijk literaturoffice, en er wordt gezamenlijk getoetst en geëvalueerd. Naast literaire activiteiten (een schoolonderzoek Engels in Londen, Frans in Parijs, Schrijvers op School) vinden er jaarlijks literaire projecten plaats, waar ook de vakken kunst beeldend en kunst muziek aan deelnemen. Hiermee, en door actieve deelname aan de projecten *het Interbellum* (5 vwo) en *de Sixties* (4 havo) stimuleren we de creativiteit van de leerlingen.

De projecten worden ingeleid door een gezamenlijke presentatie van docenten en afgerond met groepspresentaties van de leerlingen, waarin zij laten zien of horen hoe zij het project hebben verwerkt en ervaren.

Het doel van GLO is het bevorderen van de literaire ontwikkeling, het leesplezier en de verbeelding van de leerlingen en toename van kennis over en reflectie op het cultureel erfgoed.

De leerlingen starten in de vierde klas met een leesautobiografie. Daarna schrijven zij leesverslagen over hun gelezen boeken, waar iedere keer een andere verwerkingsopdracht bij hoort. In de examenklas schrijven ze een balansverslag en maken ze een bloemlezing

poëzie. Uiteindelijk leggen ze een mondeling examen af over al hun gelezen boeken en gedichten, die ze hebben verzameld in hun literaturo dossier.

De literaire begrippen leren de leerlingen in klas 4 havo / vwo tijdens de lessen Nederlands en passen ze toe bij alle talen. De literatuurgeschiedenis toetsen we schriftelijk in klas 6 vwo. In klas 5 havo en 5 vwo schrijven alle leerlingen een vergelijkende recensie over twee Nederlandse boeken die ze op hun literatuurlijst hebben staan.

Het afsluitende gesprek vindt plaats met een docent Nederlands en tenminste één docent vreemde talen in verband met de vaksamenhang.

De talensecties hebben een subsidie gekregen van het Leraren ontwikkelfonds om dit GLO een geheel nieuwe inhoud te geven. Zie bijlage 12 voor een pitch aan het ontwikkelfonds die geschreven is door Justine Zuidgeest.

## 2.2 Projecten in de TOP-weken

Vier keer per jaar wordt er een TOP-week georganiseerd. Het reguliere rooster is dan niet van toepassing. In de TOP-weken wordt er projectmatig onderwijs verzorgd. Daarnaast bieden de TOP-weken roostertechnische ruimte om excursies en toetsen te organiseren die niet in reguliere lesweken passen.

In de onderbouw sluiten de projecten aan bij de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen. We leggen daarnaast de nadruk op vaardigheden als samenwerken, reflecteren en meningsvorming. De projecten zijn in de meeste gevallen vakoverstijgend. De bovenbouw maakt in deze weken vooral SE's zodat deze geen lesuitval tot gevolg hebben. In dit hoofdstuk wordt een korte opsomming gegeven van de projecten in de onderbouw. Voor meer informatie verwijzen we naar de website.

### 2.2.1 De brugklas



In de brugklas ligt de nadruk op elkaar leren kennen, samenwerken, leren leren enz. Het jaar begint met het succesvolle project 'Eiland'. De klas moet zelf een eiland bedenken en ontwerpen. Wat is de naam? Welk klimaat heeft het? Welke taal spreken de mensen? Hoe ziet de mode eruit? Aan het eind van de week wordt het eiland gepresenteerd aan de ouders. De maquette wordt getoond, het volkslied wordt gezongen en er is een modeshow. Het tweede project heet 'Reflectie'. Hier worden de leerlingen geconfronteerd met zichzelf en bedenken ze hoe hun leven eruit zal zien tijdens een schoolreünie in 2030. Deze reünie wordt ook echt gehouden. De leerlingen bedenken hoe ze eruit zien, hoe hun gezin is opgebouwd, enzovoort. De derde TOP-week staat in het teken van 'Meningen'. De leerlingen vormen politieke partijen en proberen de grootste te worden. Ze brengen een bezoek aan de Tweede Kamer om te zien hoe het er in het echt aan toegaat. Tijdens dit project leren de leerlingen hun mening te formuleren en te delen met anderen. Er wordt geleerd hoe je imago invloed heeft op je boodschap. In TOP-week vier gaan de leerlingen op kamp. De doelen zijn



samenwerking en groepsvorming. Ze maken veel plezier maar moeten bijvoorbeeld ook culturele opdracht maken in de stad.

### 2.2.2 Klas 2



De leerlingen in klas 2 worden verder uitgedaagd om over zichzelf en de wereld na te denken. In de eerste TOP-week wordt dat opgebouwd van de klas naar de buurt naar de wereld. Op de laatste dag maken ze door middel van kunst kennis met de wereld. Ze volgen twee workshops. De tweede TOP-week staat in het teken van LOB. De leerlingen spelen een simulatiespel over werk, financiën en gezinsplanning. In TOP-week drie wordt de aandacht gevraagd voor verschillende maatschappelijke problemen. De leerlingen moeten hun ervaringen van deze week verwerken in een kunstzinnige opdracht. In de laatste TOP-week moeten de leerlingen nadenken over hoe zij zich in een oorlogssituatie zouden gedragen. Ze bezoeken onder andere het Corrie ten Boomhuis. Ook maken ze een fietstocht langs allerlei Haarlemse Erfgoed instellingen.

### 2.2.3 klas 3

De eerste TOP-week staat in het teken van gezondheid. Hoe gezond zijn de leerlingen? Er is een theatergezelschap dat een stuk speelt over veilige seks. In week twee zijn de leerlingen bezig met hun loopbaanontwikkeling. Ze houden interviews en spelen rollenspellen. In TOP-week drie gaan de leerlingen op Maatschappelijke Stage. Een aantal leerlingen loopt stage bij een culturele instelling omdat ze daarin geïnteresseerd zijn. TOP-week vier bestaat uit excursies naar onder andere Lille en Keulen.

### 2.2.4 Bovenbouw

De bovenbouwklassen maken tijdens de TOP-weken hun SE's en CE's. Toch zijn er ook projecten, met name in de voorexamenklassen. In 4 havo hebben de leerlingen praktische opdracht (PO) Haarlem. Dit is een breed opgezet vakoverstijgend project. De leerlingen onderzoeken hun leefomgeving en schrijven een verslag. In 5 vwo gaan de leerlingen op buitenlandexcursie. De leerlingen kunnen kiezen uit: Barcelona, Berlijn, Praag en Rome. Tijdens deze reis maken ze ook een opdracht in het kader van CKV.

## 2.3 Modules

In 2008 is het ECL gestart met het invoeren van modules. Het aanbieden van kleine extra-curriculaire lesblokken is om uiteenlopende redenen aantrekkelijk: vakken die niet in het pakket kunnen worden opgenomen zouden zo toch, al is het maar voor een klein deel, aangeboden kunnen worden aan de geïnteresseerde leerling en de leerlingen kunnen kennis maken met allerlei facetten van kunst en cultuur, ons schoolprofiel.

De modules hebben sinds de start een aantal hervormingen ondergaan. Elk jaar worden er nieuwe modules ontwikkeld (bijvoorbeeld door de komst van nieuwe collega's) en zijn er andere verdwenen. De administratie van de deelnemende leerlingen is steeds beter geworden zodat de beoordeling ook beter geregeld is. In het schooljaar 2015-2016 hebben we een heel nieuw plan ontwikkeld.

- De brugklasmodes zijn allemaal gerelateerd aan het Brugklastertheater. De leerlingen schrijven zich in voor spel, band, decor of techniek. De lessen vinden allemaal tegelijk plaats op een ingeroosterd band in het eerste semester waardoor er uitwisselingsmogelijkheden ontstaan.
- De bovenbouw leerlingen worden geacht een grote intrinsieke motivatie te hebben voor het volgen van extra curriculaire modules (we hebben ze *masterclasses* genoemd). We hebben er derhalve voor gekozen de bovenbouw leerlingen facultatief deel te laten nemen in deze *masterclasses*.
- Klas 2 en 3 gaan samen modules volgen, op een ingeroosterd band in het tweede semester waardoor er uitwisselingsmogelijkheden ontstaan. Er is meer ruimte gekomen in het rooster zodat de lessen niet meer ad hoc hoeven worden ingepland.

### Beoordeling

De leerlingen worden beoordeeld op de kwaliteit van hun presentaties tijdens of na afloop van de module.

### Beleidsvoornemen modules:

Het is dit jaar gebleken dat de bovenbouwleerlingen geen interesse/tijd/energie hadden voor het volgen van de *masterclasses* (met uitzondering van theater). Ze schreven zich niet in. Dat is voor een kunst- en cultuurschool onacceptabel. Volgend schooljaar komt er een nieuw plan waarin we de leerlingen weer op basis van verplichting laten meedoen aan modules en masterclasses. Deze nieuwe opzet is nog niet geheel uitgewerkt.

## 2.4. Presentaties op allerlei gebied



We vinden het heel belangrijk dat de leerlingen het resultaat van hun inspanningen kunnen presenteren. We hebben daar verschillende podia/momenten voor. Een aantal van deze presentatiemomenten hebben een verplicht karakter, andere zijn facultatief en sommige worden ad hoc bedacht.

### 2.4.1 Open podium

Een keer per jaar wordt het Open Podium georganiseerd. Leerlingen die hun talenten willen laten zien zijn allemaal welkom. Er wordt op deze avonden vooral gemusiceerd maar soms is er ook een andere act. Leerlingen van alle leerjaren doen mee en iedereen krijgt altijd een groot applaus!

### 2.4.2 CKV presentaties

In klas 5 doen de leerlingen van CKV een praktische opdracht. Ze maken bijvoorbeeld een filmpje of een dans. De resultaten worden aan de klasgenoten en andere geïnteresseerden gepresenteerd.

### 2.4.3 Muziekpresentaties

De leerlingen die Kunst Muziek volgen moeten verplicht 5 keer per jaar optreden voor publiek. Dat doen ze voornamelijk tijdens de CKV presentaties en muziekpresentatiemiddagen. Ouders, docenten en klasgenoten komen luisteren en genieten van het talent.

### 2.4.4 Lunchconcerten

Een aantal jaar geleden bleek dat leerlingen veel meer willen optreden dan de vier avonden die er al waren. Ook wilden ze de kans krijgen om meer gespecialiseerde muziek te laten horen. Hiertoe zijn de lunchconcerten ontwikkeld. Tijdens de grote pauze kunnen vier acts optreden en het publiek mag tijdens het luisteren een boterham eten.

### 2.4.5 Eindexamenexpositie Kunst Beeldend

De leerlingen van het eindexamen Kunst Beeldend maken samen met de docenten een mooie expositie van hun examenwerk. Er is van alles te zien: schilderijen, tekeningen en film. De wens bestaat dit uit te breiden met theater en muziek en mogelijk ook met werk van leerlingen uit de voorexamenklassen.

#### *2.4.6 Theatervoorstellingen*

Uiteraard worden alle theatermodules/masterclasses afgesloten met een serie voorstellingen. Deze vindt plaats in het Lyceum theater.

#### *2.4.7 Presentaties van TOP-week activiteiten*

Sommige onderdelen van een TOP-week worden afgesloten met een presentatie aan medeleerlingen en soms ook aan ouders. Dit kan inhouden dat hun producten (bijv. tekeningen) in de gang worden opgehangen maar ook dat er op het podium wordt getoond wat ze die dag hebben gemaakt.

### 3. Theater

Het huidige theaterbeleid biedt een doorlopende leerlijn voor leerlingen van de brugklas t/m de eindexamenklassen.

#### 3.1 Brugklas

##### *Brugkastheater*

In de brugklas maken alle leerlingen kennis met de module Brugkastheater. De lessen zijn opgenomen in het curriculum, starten direct aan het begin van het schooljaar en duren tot aan de kerstvakantie. Alle brugklasleerlingen krijgen twee uur per week les. Binnen deze lessen wordt gewerkt aan een theatervoorstelling die de week voor de kerstvakantie 4 keer gespeeld wordt.

De leerlingen kunnen kiezen uit verschillende disciplines:  
podiumkunsten: spel/zang en dans  
Orkest: leerlingen begeleiden de zang in de brugkastheaterband  
Beeldend: decor en rekwisieten  
Techniek: licht en geluid.

##### *Drama*

In het tweede semester starten de dramalessen in de brugklas. Deze lessen zijn verplicht voor alle brugklasleerlingen. (Zie bijlage 13)  
Doelen die we hanteren zijn:

- vergroten van scheppingskracht, gebruiken van verbeelding en fantasie.
- buiten de gebaande paden durven gaan, zeggingskracht en spelplezier vergroten.
- bewustwording van verbale en non verbale prestaties, samenwerken, zelfstandig werken en kunnen reflecteren, het leren geven van feedback.
- het ontwikkelen van historisch besef met een link naar het heden.



### 3.2 Klas 2 en 3

#### *Totaaltheater*

In klas 2 en 3 kunnen leerlingen kiezen voor de module Totaaltheater. Binnen deze lessen wordt er gewerkt aan een theatervoorstelling die in de week voor de meivakantie drie keer gespeeld wordt. Hier kiezen de leerlingen voor:

Podium: zang, spel en dans

Band: begeleiden van de zang in de totaaltheaterband.

#### *Project theater*

In de tijd van kerst en/of Pasen wordt er een korte tijd gewerkt aan een voorstelling die voor de leerlingen gespeeld worden tijdens de vieringen.

#### *Masterclass theater 1*

Leerlingen die in de onderbouw hebben meegedaan aan een van de theaterproducties, kunnen op basis van motivatie en inzet toegelaten worden tot het masterclasstheater.

Uiteraard wordt er voor instromers een uitzondering gemaakt; zij kunnen aanhaken.

Tijdens de lessen gedurende semester 1A en B ligt het accent op verschillende acteerstijlen en zang. Dans wordt hier incidenteel ingezet. In semester 2 B wordt er gewerkt aan een kleinschalige voorstelling/openbare les, waarbij het accent ligt op het zelf ontwikkelen en het onderzoeken wat de rol van muziek is bij spel.

De presentatie vindt plaats aan het begin van leerjaar 2. Leerlingen weten hierna of ze mogen doorstromen naar Masterclass 2

### 3.3 Bovenbouw

#### *PO voor CKV*

De leerlingen in klas 5 havo en 5 vwo kunnen in het kader van de Praktische opdracht voor CKV ook voor drama kiezen. Ze werken met een regisseur aan bijvoorbeeld monologen.

#### *Masterclass theater 1*

Leerlingen die in de onderbouw hebben meegedaan aan een van de theaterproducties, kunnen op basis van motivatie en inzet toegelaten worden tot het masterclasstheater.

Uiteraard wordt er voor instromers een uitzondering gemaakt. Tijdens de lessen gedurende semester 1A en B ligt het accent op verschillende acteerstijlen en zang. Dans wordt hier incidenteel ingezet. In semester 2 B wordt gewerkt aan een kleinschalige voorstelling/openbare les, waarbij het accent ligt op het zelf ontwikkelen en het onderzoeken wat de rol van muziek is bij spel.

De presentatie vindt plaats aan het begin van leerjaar 2. Leerlingen weten hierna of ze mogen doorstromen naar Masterclass 2.

### *Masterclass theater 2*

Het ECL vindt het belangrijk dat alle leerlingen, ook talentvolle leerlingen, zich erkend en uitgedaagd voelen en zich maximaal kunnen ontplooiën. Voor leerlingen met een bijzonder kunstzinnig talent zijn er verschillende Masterclasses, waarvan Masterclass theater er één is. Leerlingen die deelnemen aan Masterclass theater kunnen zichzelf aanmelden d.m.v. het schrijven van een motivatiebrief, of ze worden door de docent/regisseur gevraagd.

De bestaande groep overlegt dan na een proefles democratisch wie wel en wie geen nieuw lid wordt van de Masterclasstheatergroep. Een van de belangrijkste kenmerken is dat er gelijkwaardigheid is tussen de regisseur en de spelers. Het vertrouwen binnen de groep is erg groot, waardoor er verdieping plaats kan vinden.

Spelers maken vaak een sterke ontwikkeling door die zich uit in zeer indrukwekkende voorstellingen.

De voorstelling ontstaat door improvisatiesessies. De leerlingen maken samen met de regisseur/muziekdocent/dansdocent keuzes voor het thema, schrijven mee aan de teksten, ontwikkelen dans en dragen zelf ook muziek aan.

Het Masterclasstheater telt ongeveer 20 spelers/zangers en een orkest o.l.v. de muziekdocent. Er wordt twee tot vier uur per week intensief gewerkt door de leerlingen en docenten en vlak voor de voorstelling zelfs een heel weekend. De leerlingen zijn bereid om veel tijd in het vak te steken. De voorstellingen vinden plaats in de week voor de voorjaarsvakantie.



## 4. Dans



Na de eerste visitatie is gebleken dat dans een ondergeschoven kindje was op het ECL. Dat vonden we jammer en ook niet goed, dus zijn we ermee aan de gang gegaan. Inmiddels kunnen we zeggen dat dans een duidelijke plek op het ECL heeft gekregen. We hebben ervoor gezorgd dat dans wordt ingezet tijdens alle (muziek)theaterstukken. Alle leerlingen die meedoen in deze theaterstukken dansen ook. Ze worden professioneel begeleid door een dansdocent die een dag per week aan het ECL verbonden is. Daarnaast wordt er in de reeks modules en CKV-PO's ook altijd dans aangeboden en wordt er in verschillende TOP-weken een dansproject geïntegreerd.

Op de brugklaslocatie ECL-Vaart is een mooie grote danszaal met grote spiegels. Deze zaal bevindt zich helaas in een noodbouwconstructie die afgebroken zal worden tijdens de renovatie van het pand. We hebben onze best gedaan deze zaal te behouden, maar dat is niet gelukt. Wij zijn nu in gesprek met de gemeente over het behoud van de spiegels.

### **Beleidsvoornemen dans:**

Dans heeft de plek gekregen die deze discipline verdient op het ECL. Het is nu belangrijk dat we een ruimte houden of een vervangende ruimte huren om dans te kunnen blijven aanbieden.



## 5. Samenwerkingspartners

Op het ECL wordt steeds gezocht naar nieuwe samenwerkingspartners. Elk jaar wordt er wel een nieuw project georganiseerd waar kunstenaars of musea bij betrokken worden. Deze contacten worden vooral gelegd door de cultuurcoördinatoren maar ook door de docenten. Vanzelfsprekend wordt dit initiatief van docenten toegejuicht door de coördinatoren.

Bij de projecten worden jaarlijks de volgende instellingen betrokken:

Museum het Valkhof	Tentoonstelling Romeinen (onderbouw)
Teylers Museum	Museumbezoek (verschillende jaarlagen)
Klasse kunst	Rubbah! (voorstelling over seksualiteit)
Eye	Rondleiding en lezing (bovenbouw)
Toneelschuur	Bezoek voorstellingen, theater, film, dans CKV
	Techniek workshop (leerlingen brugklas techniek)
	Deelname Shoot your Shot, filmwedstrijd (bovenbouw)
Het Dolhuys	Museumbezoek (onderbouw en bovenbouw)
Noord-Hollands archief	Rondleiding (onderbouw en bovenbouw)
Pathé Haarlem	Bioscoopbezoek (onderbouw en bovenbouw)
Theater A la Carte	Cyberrr! (mediawijsheid klas 2)
Nieuwe Vide	Rondleiding en leerlingen werven voor Nieuwe Vide academie (bovenbouw)
Zuvuya	Muzikaal verteltheater (De Vos Reinaerde, bovenbouw)
Frans Hals Museum	Rondleiding (onderbouw)
De Bibliotheek Haarlem, HIT	LeesHIT (onderbouw)
Schrijvers in school en samenleving	Bezoek schrijvers op school (onderbouw en bovenbouw)
Stedelijk Museum	Rondleiding (KuA eindexamenstof)
De Cultuurkoker	Posters voor beide locaties
Joods Historisch Museum	Rondleiding (onderbouw)
Mauritshuis	Rondleiding (onderbouw)
Gemeente Museum Den Haag	Rondleiding en workshops (onderbouw)
Klein kunstig	Workshopdag (bovenbouw)
Theater de Luifel	Cultuurdag (klas 2)
Shakespeareance	Voorstelling in de klas (bovenbouw)
Hoosh Educatie	Project reis van Sint-Brandaan (bovenbouw)
HIT Haarlem	Interscolair toernooi voor alle kunstdisciplines (onderbouw en bovenbouw)
Danshuis Haarlem	Talentontwikkeling Dans (onderbouw en bovenbouw)
4xM Workshops	Dansdag (bovenbouw)
Fat Lady	Voorstellingen Operagezelschap (onderbouw)

## **6. Communicatie/Public relations**

Het managementteam staat garant voor het uitdragen van het cultuurprofiel. De rector en één afdelingsleider zijn verantwoordelijk voor het beleid met betrekking tot pr en communicatie. Ook bij de werving en selectie komt het profiel expliciet aan bod. Altijd wordt sollicitanten gevraagd wat zij denken te kunnen bijdragen aan het cultuurprofiel.

### **6.1 Interne communicatie**

Communicatie met de docenten vindt plaats in de afdelings- en sectievergaderingen. De Memo is de wekelijkse interne nieuwsbrief voor het personeel. Daarnaast wordt de digitale leeromgeving, It's Learning, intensief gebruikt.

In de communicatie van docenten met leerlingen wordt gebruik gemaakt van het mailprogramma Outlook. Ook de communicatie met de ouders verloopt via Outlook. Op It's Learning worden documenten gepubliceerd die de leerlingen en ouders nodig hebben om geïnformeerd te zijn over de gang van zaken op het ECL. Daarnaast wordt er elke maand de nieuwsbrief verstuurd naar de ouders.

Er is ook een schoolkrant, de JANUS. De begeleiding is dit schooljaar gewisseld, en de uitgave ervan heeft daar helaas onder geleden.

Om alle culturele uitvoeringen van het ECL aan te kondigen wordt er elk jaar een zogeheten Cultuurladder gemaakt. Deze wordt op posterformaat gedrukt en hangt door de hele school. Ook de literaire activiteiten hebben inmiddels een eigen ladder. (Zie bijlagen 6 en 7)

### **6.2 Exposities**

In de school zijn er op veel plaatsen expositiemogelijkheden voor twee- en driedimensionaal beeldend werk van leerlingen. De sectie Beeldend heeft het beheer en zorgt regelmatig voor vernieuwing van het werk. Het afgelopen schooljaar is geïnvesteerd in de aanschaf van lijsten waarin werk geëxposeerd kan worden. Met name op ECL-Vaart heeft dit voor verbetering gezorgd.

Sinds twee jaar organiseert de sectie beeldend een eindexamenexpositie met werk van de examenleerlingen kunst beeldend. Deze expositie is zeer succesvol en wordt door veel mensen bezocht.

### **6.3 Externe communicatie**

*Website*

[www.ecl.nl](http://www.ecl.nl) heeft een theateraal ontwerp. De pagina's schuiven als theatergordijnen opzij. Er is een apart menu *kunst & cultuur* waar beknopt ons cultuuronderwijs te lezen is.



Op de openingspagina geeft de agenda actuele informatie. Hier worden de verwachte activiteiten genoemd, maar staan ook verslagen van de leuke dingen die op en rond het ECL gebeuren.

Bij het gordijn 'Kunst en cultuur' worden alle structurele activiteiten van het ECL genoemd en is er ruimte voor werk van leerlingen.

De vele films die door de leerlingen worden geproduceerd staan op [www.vimeo.com](http://www.vimeo.com). Hier staan ook de registraties van de theatervoorstellingen en evenementen, gemaakt door de leerlingen van ECL Filmploeg.

Voor de werving en externe informatie zijn er de schoolgids en de brugklasbrochure. Tijdens de werving zijn er kleine boekjes uitgedeeld die de leerlingen op een soort speurtocht konden verzamelen. Elke sector heeft een boekje gemaakt om duidelijk te maken wat belangrijk is op het ECL.

Voor de voorstellingen, exposities en muziekavonden worden vele posters en flyers gemaakt, meestal gaat het om eigen werk van de leerlingen.

### Krant

In Haarlem zijn er afspraken gemaakt om niet elke schoolvoorstelling te recenseren in het Haarlems Dagblad. Dat vinden wij jammer. Gelukkig komt er soms toch een journalist naar onze theatervoorstellingen en schenkt deze er aandacht in de krant, buurtkrant en weblog. Ook is er aandacht geweest voor muziek tijdens theaterstukken. Helaas is onze overwinning op het HIT- theater (drie keer op rij) elke keer niet gepubliceerd.

We merken dat we in de laatste jaren minder media-exposure krijgen in de pers. Het MT is gevraagd iemand te benoemen om de contacten met de pers aan te halen. Zie bijlage 8 voor een aantal krantenartikelen.

## 7. Voorwaarden

Ten behoeve van het onderwijs aan onze leerlingen schept het ECL voorwaarden t.b.v. personeel, functionarissen, lokaliteiten, leermiddelen, financiën, formatie en draagvlak.

### 7.1 Professionalisering personeel

Gedurende het jaar organiseert het ECL samen met IRIS ongeveer vijf maal de zogenaamde O&O-momenten, waarbij O&O staat voor Opleiden en Ontwikkelen. Bij deze gelegenheden komt er regelmatig een aanbod dat ons profiel van kunst & cultuur versterkt.

Sinds dit jaar worden vaste momenten voor Opleiden en Ontwikkelen ingeroosterd. Het ECL is een erkende Academische Opleidingsschool. Leren, professionaliseren, opleiden en schoolontwikkeling komen in de opleidingsschool op een natuurlijke wijze in elkaars verlengde te liggen. De opleidingsschool is een professionele leergemeenschap waar leren, opleiden, reflectie op het beroep, ontwikkelingsgericht onderzoek, kenniscirculatie en innovatie hand in hand gaan. Het is een opleidingsschool die het beroep van leraar uitdagend maakt en de instroom in de onderwijssector reguleert. Het gaat om het vergroten en waarborgen van de kwaliteit en om het aantrekken en opleiden van (nieuw) onderwijzend personeel. Ook voor (meer) ervaren personeel blijkt het ECL aantrekkelijk omdat we opleidingsschool zijn.

De invulling van de aangeboden scholing komt voort uit het scholingsplan dat is vastgelegd in het schooljaardocument, de scholingsbehoeften van de afdelingen en individuele Persoonlijk Ontwikkelings Plannen (POP). Binnen het ECL is een driehoek geformeerd om opleiden en ontwikkelen goed vorm te geven. Deze driehoek bestaat uit een afdelingsleider, een schoolopleider en de HR-adviseur.

### 7.2 Functionarissen voor cultuur

De volgende functionarissen zijn aangesteld. Ieder heeft een eigen taakomschrijving.

- twee cultuurcoördinatoren, voor het gehele cultuurbeleid, samen met het MT (zie bijlage 9 voor de functieomschrijving)
- één ckv-juniorcoördinator voor de onderbouw
- één ckv-coördinator
- één mediacoördinator, voor het beleid Mediawijsheid. Heeft ruim technische AV-kennis.
- één GLO-coördinator, voor literatuur.
- twee vaste regisseurs (dramadocenten) voor theater en drama
- drie muziekdocenten, voor de voorstellingen (koor, brugklasband, theaterband, masterclass orkest, muziekmodules)
- één dansdocent
- een afdelingsleider heeft Kunst & Cultuur in portefeuille
- twee projectcoördinatoren voor onder- en bovenbouw. Deze werken samen met bovenstaande coördinatoren als het gaat om de cultuurprojecten in de projectweken
- coördinator theatertechniek. Deze leidt de leerlingen die kozen voor de module theatertechniek op.

De cultuurcoördinatoren hebben wekelijks een vast overlegmoment met de rector en de afdelingsleider voor cultuur. In dat “kunstuur” komt beleid aan bod naast allerlei zaken die besproken kunnen worden met conciërge, leerlingen, mediacoördinator, etc. etc. Het MT is verantwoordelijk voor samenhang en communicatie tussen de afdelingen. Elke dinsdagmiddag is er vergaderingen, ofwel met de afdeling ofwel in sectieverband. Soms zijn er studiemiddagen.

### 7.3 Lokaliteiten en leermiddelen

Op ECL Vaart zijn volledig ingerichte vaklokalen voor drama, beeldend en muziek. Er is een balletzaal met spiegels.

#### Vaklokalen voor kunst

Muziek heeft, naast het hoofdlokaal met 11 MAC computers, twee extra studio's waarin leerlingen kunnen oefenen. Beeldend heeft twee vaklokalen. Theaterlessen worden gegeven in het dramalokaal. Dit is een speciale ruimte in de kelder die beschikt over theaterlicht en een kleine tribune.

#### Mediatheek

Onze mediatheek is voorzien van leermiddelen voor mediawijsheid. Het uitleensysteem met behulp van barcodes is goed op orde. De hoofdvestiging bevindt zich op ECL-Kade, maar sinds het schooljaar 2015-2016 is er ook een mogelijkheid om boeken te lenen op ECL-Vaart. De conciërge beheert daar de boeken en regelt de uitgave en inname.

Voor beeldbewerking (foto's en films) is een aparte mediaruimte ingericht met vier MAC-computers. Eén computer heeft een gekalibreerd beeldscherm t.b.v. de theaterfoto's die uitgeprint worden tentoongesteld.

Voor uitlending aan leerlingen en personeel zijn de volgende leermiddelen beschikbaar:

- zes ckv-filmcamera's (Sony, Canon)
- Sony HVR-V1E professionele filmcamera
- zes flipcamera's
- 10 Panasonic HX-DC1 filmcamera's
- vier Sony Cybershot fotocamera's
- Nikon Spiegelreflexcamera D90
- drie eenpootstatieven
- drie ministatieven (t.b.v. flipcamera's)
- 13 driepootstatieven

#### Computers en netwerk

De school heeft drie computerlokalen. In totaal zijn voor leerlingen en personeel 390 computers beschikbaar, inclusief 6 mobiele units met elk 16 laptops. Deze maken deel uit van een netwerk voor leerlingen en personeel. Iedereen beschikt over een eigen inlogcode met wachtwoord. Er zijn 275 individuele werkplekken voor leerlingen. In elk leslokaal hangt een groot tv scherm dat op de computer is aangesloten.

#### Theaterzaal Het Lyceumtheater

In de aula beschikken wij over een volledig geoutilleerde theaterzaal met 100 plaatsen, het Lyceumtheater. Er is professioneel licht en geluid. De bediening is in handen van de leerlingen van de lesmodule Theatertechniek o.l.v. de coördinator theatertechniek.

## 8. Financiën

### 8.1 Besteding aan kunst en cultuur

#### Leermiddelen en ondersteuning

Kunst Beeldende Vorming	725,00
Mediawijsheid	1.000,00
Muziek	2.200,00
Tekenen	2.000,00
Theater	3.300,00
Theatertechniek	10.000,00
<b>Totaal</b>	<b>€ 19.225</b>

#### Diverse activiteiten

Buitenland excursies	199.845,00
TOP activiteiten	74.004,50
Keuze en Oriëntatie modules	18.000,00
Extra activiteiten	11.015,00
<b>Totaal</b>	<b>€ 302.864,50</b>

#### Specialisme

Project Proficiency	6.250,00
<b>Totaal</b>	<b>€ 6.250,00</b>

#### Overig

Literaire middagen	2.500
<b>Totaal</b>	<b>€ 2.500,00</b>

uren Fte Kunst en cultuur	5,8
---------------------------	-----

<b>De cultuurkaartgelden</b> cursus 2015-2016	<b>€ 20.739,78</b>
--	--------------------

### 8.2 De cultuurkaart

Het ECL zorgt er elk jaar voor dat alle leerlingen worden aangemeld bij de cultuurkaart en betaalt mee aan het budget erop. Ook de docenten krijgen bij inschrijving kosteloos een cultuurkaart. Een groot deel van de collega's maakt van dit aanbod gebruik.

De bestedingen van het cultuurkaartgeld verloopt heel goed. Elk jaar ontvangen we ook extra budget dat we mogen besteden aan leuke dingen. De docenten dienen een verzoek in bij de budgethouder en zij geeft een akkoord. Menig excursie, zowel voor een hele jaarlaag als voor een kleine selectie leerlingen, maakt gebruik van dit geld. (zie bijlage 10 voor de bestedingen van de afgelopen 3 jaar)

### 8.3 Formatie uren voor Kunst en Cultuur



Aan Kunst & Cultuur besteedt het ECL de volgende formatie-uren:

NB de uren in deze tabel zijn klokuren

Cultuurcoördinator	150
Ckv-coördinator	150
GLO-coördinator	20
cultuurprojecten in TOP-weken in vijf afdelingen (incl. projectcoördinatoren)	990
Kunst & Cultuur-modules	600
Theater producties (regie, organisatie, techniek, muziek)	1825
Mediacoördinator	80
Open podia en vieringen	60
Lessuren in kunstvakken	6120
<b>Totaal</b>	<b>9845</b>

### 8.4 Draagvlak

Kunst en cultuur is al vele jaren het speerpunt van de school. Alle vaksecties nemen deel aan het cultuurprofiel. Bij de werving van kandidaten wordt affiniteit met Kunst & Cultuur verwacht. Dit betekent in de praktijk dat steeds meer personeelsleden een band hebben met Kunst & Cultuur.

In veel gevallen is het personeelslid zelf beoefenaar van een van de kunsten en zet deze zijn vaardigheden in bij projecten en kunstdagen.

## 9. Evaluatie en ontwikkeling

Wij volgen de prestaties van een kind in iedere fase en per discipline. We kijken hoe de leerling vaardigheden beheerst, zoals waarnemen, onderzoeken, verbeelden, reflecteren. We letten op hoe de leerlingen de media (dragers van de cultuur) beheersen. We zoeken naar uitersten: bijzondere aanleg en belangstelling of achterblijvende ontwikkeling. We beoordelen hun prestaties in het licht van hun individuele ontwikkeling.

### 9.1 Ouders en leerlingen

Minimaal vier keer per jaar organiseert het ECL een *klankbordbijeenkomst* per afdeling. Hierin bespreken ouders, leerlingen en de betrokken afdelingsleider de gang van zaken en kijken zij of “het ECL de dingen goed doet”. De waarde van deze klankbordgroepen bewijst zich telkens weer door de ideeën die daaruit voortkomen en die omgezet kunnen worden in beleid.

Met de medezeggenschapsraad, waarin ouders en leerlingen zitting hebben, is de rector in gesprek om beleid te ontwikkelen. De MR houdt nauwlettend in de gaten of “het ECL de goede dingen doet”.

Naast de formele medezeggenschapsraad heeft het ECL een zeer actieve ouderraad. Deze raad komt minimaal zes keer per jaar bij elkaar, bespreekt tal van zaken met de rector ter voorbereiding van beleidszaken en organiseert jaarlijks twee thema-avonden voor ouders.

Het ECL maakt gebruik van de enquêtes van [Kwaliteitsscholen.nl](http://Kwaliteitsscholen.nl) om op structurele basis de kwaliteit te toetsen. Daarnaast bevragen we ouders en leerlingen regelmatig om beeld te krijgen van de kwaliteit van ons onderwijs.

### 9.2 Het E-portfolio

Het digitale portfolio is een uitstekend middel t.b.v. evaluatie en ontwikkeling.

Het E-portfolio is in het vak CKV en al helemaal ingeburgerd. Onze ELO, I'ts Learning, biedt daarvoor een goede mogelijkheid. Leerlingen maken in de brugklas als eerste ckv-junior opdracht een E-portfolio aan, dat eruit ziet als een simpele Facebookpagina. Hierna leveren de leerlingen de eerste opdrachten in als basis van het kundossier dat in de loop der jaren zal groeien.

Ook de CKV-leerlingen leveren hun verslagen digitaal in. Alle opdrachten komen eerst in een werkportfolio waarin er nog gesleuteld en verbeterd kan worden aan de documenten.

Docenten kunnen opmerkingen plaatsen en leerlingen bestanden opnieuw laten inleveren.

Als alles is goedgekeurd kunnen leerlingen hun werk overhevelen naar een presentatieportfolio.

In eerste instantie is het een verzameling verslagen maar het groeit uit tot een cultureel dagboek of inspiratieboek met foto's, filmpjes en muziekstukken. De leerling kan zelf bepalen wat er openbaar gemaakt wordt en wie wat mag zien.

Groot voordeel is dat je het E-portfolio ook kunt aanvullen tijdens een vervolgstudie of gebruiken voor een sollicitatie.

De submappen van het E-portfolio zijn deels vakgebonden, maar hebben ook vakoverstijgende thema's. Op deze manier wordt datgene wat in afzonderlijke vakken wordt behandeld zichtbaar in samenhang gebracht met elkaar, waardoor leerlingen zelf verbanden gaan leggen. In een goed aangelegd portfolio is groei en ontwikkeling van de leerling te zien.

Voor een schoolbrede aanpak moet eerst meer draagvlak komen. Immers, de docenten



moeten regelmatig het E-portfolio van de leerlingen raadplegen en contact daarover houden, ook als er niet beoordeeld wordt.

#### **Beleidsvoornemen E-portfolio:**

Het beleidsvoornemen is om het E-portfolio schoolbreed in te zetten, met commentaar en beoordeling door docenten, zodat de leerlingen meer inzicht krijgt in eigen werk en prestaties.

### **9.3 Kwaliteitszorg op het ECL**

Kwaliteitszorg is een continu proces dat een onlosmakelijk onderdeel is van het werken op het ECL. Dat houdt in dat iedereen op haar of zijn manier een bijdrage levert aan kwaliteit en kwaliteitszorg. Het ECL wil niet alleen goed zijn, maar ook excelleren op diverse gebieden. Bij alle ontwikkelingen is het evalueren en borgen van de goede dingen van groot belang en geldt het motto “grote ideeën en kleine stappen”.

Om de kwaliteit goed in beeld te krijgen, werken we met een aantal instrumenten en procedures.

Uitgangspunt bij de uitvoering van alle beleidszaken is de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) waarbij evalueren en borgen een essentieel onderdeel is van alle activiteiten.

Kwartaalrapportages zijn standaard binnen het managementteam en op IRIS-niveau. (Iris is de stichting waarvan het ECL samen met vijf andere scholen deel uitmaakt. Deze rapportages zijn gebaseerd op het schooljaarplan en andere relevante beleidsplannen.

Het SMART maken (specifiek, meetbaar, acceptabel, resultaat, tijd) van activiteiten is gebruikelijk en een aantal onderwerpen wordt opgenomen in de Balanced Scorecard.

De “instrumenten” die we inzetten om het behalen van de doelstellingen te meten zijn: klankbordgroepen (ouders, leerlingen en afdelingsleider) per afdeling, regelmatig overleg tussen de leerlingenraad en de rector, lesobservaties van docenten. Deze worden structureel gebruikt bij de functionerings- en beoordelingsgesprekken. Diverse feedbackinstrumenten worden ingezet: 360-graden feedback en enquêtes van Kwaliteitsscholen.nl). Deze worden voorgelegd aan (oud)leerlingen, ouders, personeel. Bij de resultaten is ook de benchmark van belang.

Interne analyses en onderzoeken vinden plaats op basis van interviews, data en gegevens uit (onder andere) het leerlingvolgsysteem. Onderzoeken worden uitgevoerd door studenten en door aan de school verbonden onderzoeksdocenten.

## 10. Samenvatting beleidsvoornemens

Het ECL is een school die steeds in beweging is. Sinds onze toetreding tot de Vereniging van Cultuurprofiel scholen is er heel wat gebeurd: Jan Wolters, de initiator voor het cultuurprofiel, ging met pensioen, de rector die cultuur altijd op de voorgrond plaatste, nam afscheid, de inspectie vond het onderwijs in de havo-afdeling zwak en de inschrijving in het schooljaar 2015-2016 viel tegen.

Maar het ECL is gelukkig een veerkrachtige school en heeft door hard werk het onderwijs weer snel op niveau gebracht. Hoewel er veel kritiek was op de organisatie, zowel van binnen als van buiten, ons cultuurprofiel heeft nooit ter discussie gestaan! De nieuwe rector is benoemd na een sollicitatieprocedure waarin interesse in en liefde voor cultuur een doorslaggevend criterium was. Hij laat zien dat hij cultuur belangrijk vindt en is bereid zich daar hard voor te maken. Samen met hem en Rogier Boer (afdelingsleider) hebben de cultuurcoördinatoren steeds in kaart gebracht wat nodig was om het cultuurprofiel van het ECL te borgen en te versterken. De volgende beleidsvoornemens zien we zeker niet als een blok aan ons been, maar meer als een herinnering aan hoe we ons steeds kunnen verbeteren en in beweging kunnen blijven.

Wat we echt belangrijk vinden is het oppakken van de creativiteitsbevorderende didactiek. Door alle commotie rond de inspectie hebben we tijdelijk voorrang moeten geven aan het verstevigen van de kwaliteit van het onderwijs. We zagen dat er weinig rendement werd gehaald uit de lessen. Nu dat doel binnen een jaar weer is bereikt, is het tijd dat de verdere ontwikkeling van het cultuurprofiel weer centraal komt te staan. We hebben gemerkt dat de collega's er voor open staan en met het MT aan onze zijde zal dat zeker lukken!

Sinds de invoering van de modules (vanaf 2008) volgden deze leerlingen al verplicht modules. Vorig jaar werd gedacht dat de bovenbouwleerlingen op basis van intrinsieke motivatie zouden kiezen voor een module. Helaas bleek dat niet het geval. Er hebben alleen bovenbouwleerlingen meegedaan in het masterclass theater. Voor het schooljaar 2016-2017 gaan we ons bezighouden met het terugwinnen van de bovenbouwleerlingen in de modules.



We beraden ons op een manier om de modules in het vak CKV te integreren. Er wordt gezocht naar ruimte in het rooster om dit plan te realiseren.

Een terugkerende wens is het intensiveren van het gebruik van het E-portfolio in It's Learning. De ontwikkeling ervan heeft stilgelegen omdat het gebruik van It's Learning ter discussie stond. Inmiddels is besloten dat we er in ieder geval nog twee jaar mee verdergaan. We willen wel graag dat het gebruik ervan in de komende twee jaar steeds vanzelfsprekender wordt. Dit proces heeft al plaatsgevonden bij de kunstsecties, nu de andere secties nog. We verwachten deze doormiddel van een workshop tijdens een studiemiddag te kunnen overtuigen van het belang en het gemak ervan.

Het vak CKV krijgt een nieuwe invulling. We moeten ervoor zorgen dat het vak op het ECL een interessante en uitdagende inhoud krijgt. We zoeken een betere balans tussen les, zelfstandigheid en ervaren, zodat CKV meer wordt dan een serie opeenvolgende culturele activiteiten. Tevens willen we CKV-junior nieuw leven in blazen om een betere aansluiting te bewerkstelligen tussen onderbouw en bovenbouw.

In de verbouwing van ECL-Vaart gaat een aantal ruimtes verdwijnen. Een van deze ruimtes is de danszaal. We zoeken samenwerking met een of meer theaters in de omgeving zodat we onze dansmodules door kunnen laten gaan.

Er is een speciale commissie die momenteel bezig is met een aanpassing van onze onderwijslogistiek. Deze groep houdt zich bezig met nieuwe lengte van lessen, het implementeren van een band waarin andersoortige activiteiten dan lessen aangeboden worden enz. Het is onze taak om het cultuurprofiel hierin in te weven teneinde meer ruimte voor de kunstvakken en meer keuzemogelijkheden voor de leerlingen te realiseren.

Het werk van leerlingen wordt geëxposeerd op verschillende plekken in de school. Sinds de vorige visitatie zijn de expositiemogelijkheden verruimd. Bovendien worden ze met aandacht beheerd door de sectie beeldend. Deze ontwikkeling willen we komende jaren doorzetten. In de verbouwing van de locatie ECL Vaart wordt ingezet op nog meer expositieruimte, met name voor 3D. Wij willen ervoor zorgen dat deze optimaal benut wordt